

ELLEHOLMS HOVGÅRD

Elleholms Hovgård är känd sedan medeltiden då den tillhörde ärkebiskopen i Lund.

Kring hovgården låg vid denna tid ett samhälle som år 1450 erhöll stadsprivilegier.

På biskoparnas tid och till början av 1600-talet, så länge slottet Sjöborg fanns, hörde Hovgården till slottet. Godset omfattade 47 1/2 hemman och de underlydande bönderna utförde hoveritjänst (hoveri = skattefrihet för bönder mot dagsverksskyldighet vid herrgård) därav namnet Elleholms Hovgård. Elleholm kom efter påvedömetts avskaffande på 1530-talet under danska kronan och sedan under den svenska. Kronan förpantade godset gång på gång till olika stormän.

1658 blev Blekinge svenskt och samma år övergick Elleholms gods till svenska kronan.

År **1689** såldes huvudgården i Elleholm - Elleholms Hovgård av svenska kronan. Hovgården blev således en helt vanlig herrgård med privata ägare.

Resten av bondegodset, som hade talrika hemman både i Blekinge och Skåne, såldes till skattebönder.

En av ägarna var handlaren **Johan Wagner** som innehade godset i början av 1700-talet. Han byggde 1730 den äldre delen av den nuvarande huvudbyggnaden. Den hade förut legat där lusthuset nu ligger.

Han inrättade **puder- och stärkelsefabrik** i Elleholm. Vid denna tid användes vete som råämne till stärkelse. Produkterna såldes såväl i Stockholm som i landsorten. Tillverkningen upphörde omkring 1750.

Wagner började också plantera **tobak** på Elleholm.

Wagner hade även sinne för det sköna. Han anlade den vackra parken på Hovgården och han torde ha planterat åtskilliga av de vackra gamla träd som än idag pryder ön. Tyvärr har många av träden blåst omkull vid de svåra stormar som härjar då och då.

Den mest omtalade bland ägarna är troligen **grevinnan Louise Danner** (död år 1874).

Louise Christine Rasmussen växte upp i Köpenhamn där hon som utomäktenskapligt barn föddes 1815. Hon utbildade sig bl.a. till dansös och modist. Genom en blandning av begåvning och förslagenhet blev hon danske kungen **Fredrik VII:s gemål** år 1850. Hon blev då också adlad till grevinnan Danner, men den så kallade överklassen accepterade henne inte.

Kung Fredrik, som var en mycket god vän till Karl XV i Sverige, kom därför på tanken att förvärva någon egendom i Sverige, dit grevinnan kunde ta sin tillflykt då skvallret var som värst. Han köpte då Elleholms Hovgård åt henne.

År **1854** besökte kungen henne på Elleholm där han skulle bjuda han sin okrönta drottning på frukost. Måltiden intogs vid Marsundet i Stensnäs. Man trodde nämligen att Marsundet var Mörrumsåns utlopp i havet. Till minne av denna händelse restes på platsen en sten med kungens namnchiffer -F VII RD- och därunder grevinnans initialer -LD. Över initialerna inhöggs en kunglig krona och under dem årtal 1854.

Senare flyttades stenen till parken vid Hovgården där den står än idag.

OBS! Hofgården är privat område.

Minnesstenen i hovgårdens park. Th hovgården

ELLEHOLMS KYRKA

Elleholm omnämns redan på 1100-talet, då den tillhörde ärkebiskopen i Lund. Anknypningen till Lund återfinns i **Elleholms gamla stadsvapen** som föreställer S:t Laurentius martyrhalster. Halstret syftade på stadens skyddshelgon, Sankt Laurentius, som led martyrdöden genom att halstras. Denna symbol ingår ännu i dag i lundabiskopens vapen. Det finns avbildat på en vapensköld i kyrkans vapenhus.

Elleholms äldsta kyrka vet man inte mycket om. År 1569 omtalas dock Elleholms Capell som troligen tillkommit på 1400-talet. Detta medeltida kapell raserades när den nuvarande kyrkan byggdes.

Den nuvarande kyrkobyggnaden tog huvudsakligen form i början av 1700-talet då långhuset restes. Väggarna är uppförda i korsvirke som vitputsats och det plana innertaket är av trä med synliga bjälkar understödda av konsoller.

Elleholms kyrka är landets enda **korsvirkeskyrka**.

En lägre sakristia tillbyggdes 1784 på östra sidan, även denna uppfördes i korsvirke. Vapenhuset påbyggdes till ett torn 1819.

Bland kyrkans inventarier kan nämnas ett triumfkrucifix från 1400-talet, altarpopsats och predikstol från 1713, två kronor av mässing från 1700-talet och en dopfunt av trä från 1600-talet.

Efter tiden som stad och efter en rad blodiga anfall från svensk sida, är i dag Elleholm med sin kyrka och hovgård åter en fridsam idyll. Kanske bidrar kyrkans format till detta. Endast 90 personer kan sitta där, men å andra sidan består församlingen bara av ca 200 invånare. Denna lilla kyrka har blivit traktens **bröllopskyrka**.

ELLEHOLMS KYRKOGRÅRD ligger inte vid kyrkan. Följ vägen västerut (mot Ljungsled) ca 1 km. På höger sida står skylten Elleholms Kyrkogård.

Eftersom Elleholms församling tillhör Mörrums pastorat har de flesta begravingarna under årens lopp gjorts på Mörrums kyrkogård. När koleran härjade i mitten av 1800-talet fick dock Elleholm anlägga en egen begravningsplats.

Efterhand råkade kyrkogården i glömska och förföll, begravingarna fortsatte som tidigare i Mörrum.

På 1930-talet restaurerades kyrkogården och nu används åter denna vackra plats som socknens ordinarie kyrkogård.